

Stroming

Bovenschoolse plusklassen

STICHTING
SWALM & ROER
voor onderwijs en opleiding

Nieuwsbrief Beleidsontwikkeling Hoogbegaafdheid

Nummer 5, oktober 2011.

Doelgroep:

De vorig jaar verschenen nieuwsbrieven werden geschreven voor leerkrachten en ouders. Hierdoor bleven de nieuwsbrieven inhoudelijk erg algemeen. De komende nieuwsbrieven worden geschreven om de leerkrachten verder te informeren over het onderwijs aan hoogbegaafde kinderen. Er is natuurlijk geen bezwaar om deze informatie ook beschikbaar te maken voor ouders, door de nieuwsbrief bijvoorbeeld op de website van de school te plaatsen.

Een terugblik op de voorbereidingen

De periode voor de zomervakantie stond voor een groot deel in het teken van plannen maken. Vlak voor de werkelijke start van de plusklas bleken er nog enkele organisatorische hobbels te nemen. Ser Debie moest meer dan eens naar de plusklassen komen om de computers te laten functioneren. (Bedankt, Ser!) De leerlingensets kregen we van collega scholen (Collega's van 't Kempke en St. Martinus, bedankt!) De datum van de levering van de kasten werd door de leverancier steeds weer verschoven, de levering van de digiborden was later dan gepland, de handleiding van "Villa Verdieping" bleek in herdruk en in een antwoordenboek van de methode "Zinder" ontbraken de nodige pagina's.

Uiteindelijk kwam alles goed. Op donderdag 25 augustus kwamen de kinderen van de plusklas een kijkje nemen. Samen met de ouders en broertjes en zusjes werd het eerste contact gelegd. Het waren op beide locaties positieve avonden.

Na ongeveer 20 dagen werken in de plusklas is het eerste rapportverslag geschreven.

De eerste weken in de plusklas

De plusklassen gingen in de tweede week van het schooljaar van start. Op deze manier konden de kinderen de eerste week in de eigen klas volledig meemaken. De eerste bijeenkomsten stonden, in beide plusklasse, in het teken van kennismaking. Hierbij ging het niet alleen om kennis maken met elkaar, maar ook met om kennismaking met nieuwe methodes. Bij alle activiteiten staat het proces van het leren centraal. Het is de bedoeling dat de kinderen leren om zelf de oplossingen te bedenken. Natuurlijk geef je als leerkracht extra uitleg, maar nooit nadat het kind heeft aangegeven welke stappen er al ondernomen zijn om het juiste antwoord te vinden.

Woordenboeken atlanten en de computers worden veelvuldig gebruikt.

Leren doe je van en met elkaar. Vragen stel je eerst aan je werkmaatje, pas dan aan de leerkracht.

Ook bij de evaluatie staat het proces centraal. Hoe heb je aan de opdracht gewerkt? Wat heb je ervan geleerd? Wat zou je nog meer willen leren?

Deze vragen komen iedere dag en soms wel iedere les aan bod. Op 9 november ontvingen de kinderen en ouders het eerste werkverslag (rapport).

De plusklasleerkrachten zijn **telefonisch** bereikbaar op maandag, dinsdag en woensdag.

Hannie Dierx: 0644420985 Helga Creemers: 0681804911

Natuurlijk zijn wij ook bereikbaar per **e-mail**.

hanniedierx@swalmenroer.nl helgacreemers@swalmenroer.nl

Scholing van aandachtfunctionarissen Hoogbegaafdheid en andere geïnteresseerden

Het beleid voor Hoogbegaafden van de stichting Swalm en Roer gaat ervan uit dat scholen zelf verantwoordelijk zijn voor een passend leerstofaanbod aan leerlingen die meer- en hoogbegaafd zijn.

Afgesproken is dat scholen zich hierin bekwamen en beleid ontwikkelen in de periode tot 2015. Tot die tijd is er ook een tijdelijk, bovenschools aanbod in de vorm van de twee plusklassen.

Onderdeel van het stichtingsbeleid is ook dat scholen een aandachtfunctionaris hoogbegaafdheid benoemen. Dit is inmiddels gebeurd. In september is gestart met een opleidingstraject voor de aandachtfunctionarissen en andere geïnteresseerden (intern begeleiders en leerkrachten). Het wordt van belang geacht dat scholen beschikken over voldoende kennis en mogelijkheden om het beleid te formuleren en uit te voeren. De meeste scholen hebben gekozen voor deelname aan een gezamenlijk traject dat door BCO onderwijsadvies wordt aangeboden. De trainingen worden, namens BCO onderwijsadvies, verzorgd door Rob van den Broek en Jo Verlinden.

Er waren ongeveer 50 kandidaten die ingedeeld zijn in 2 groepen. Deze groepen volgen elk 4 bijeenkomsten en hebben nu inmiddels 3 bijeenkomsten achter de rug.

In de bijeenkomsten wordt onder meer aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Wat is hoogbegaafdheid?
- Wat betekent hoogbegaafd zijn voor het kind en zijn omgeving?
- Wat zijn indicatoren waaraan je een hoogbegaafde leerling kunt 'herkennen'?
- De werking van het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (digitaal systeem).

De thema's zijn zo gekozen dat onze professionals handvaten krijgen om in de dagelijkse praktijk, collega's op school te helpen en zo samen ook voor leerlingen voor die meer- en hoogbegaafd zijn een passend aanbod te verzorgen. (Jozef Reijnders)

Je hebt er bijzonder veel plezier van als je de fouten waaruit je wat kan leren, vroeg in je leven kunt maken.

Winston Churchill

Expertisebijeenkomsten.

Er zijn verschillende prikkels waardoor de aandacht voor hoogbegaafde leerlingen toeneemt en onze scholen beter in staat zijn om te gaan werken aan beleid voor deze doelgroep. De bovenschoolse beleidsontwikkeling, de start van de plusklassen, de opleiding voor aandachtfunctionarissen en anderen geven ons mogelijkheden om hoogbegaafde leerlingen ook binnen de setting van hun klas steeds meer de aandacht die en het aanbod te geven dat goed voor hen is.

Daarom is het nu mogelijk om een volgende stap te maken in onze gezamenlijke en de school specifieke ontwikkeling van beleid voor hoogbegaafden.

Wij willen een aantal **bijeenkomsten** plannen en organiseren voor aandachtfunctionarissen / intern begeleiders om kennis met elkaar te delen en gezamenlijk na te denken over ervaringen aan het begin van het traject op scholen. Het voornemen is om deze bijeenkomsten te laten leiden door de leerkrachten van de plusklassen (eventueel met hulp van Rob van de Broek van BCO).

De projectgroep is van mening dat het nog te vroeg is om dit te doen in de vorm van echte intervisiebijeenkomsten. We willen starten met enkele bijeenkomsten waarin ervaringen en expertise gedeeld worden.

Graag vernemen we of er binnen de groep van aandachtfunctionarissen en intern begeleiders belangstelling is voor dit soort bijeenkomsten en daarbij ook of er al thema's zijn die dan geagendeerd zouden kunnen worden.

Reacties hierover zien wij graag tegemoet in de volgende mailboxen:

hanniedierx@swalmenroer.nl of

helgacreemers@swalmenroer.nl

(Jozef Reijnders)

Het opp

Voor de leerlingen die de plusklas bezoeken wordt een ontwikkelperspectief (opp) ingevuld. De beslissing om dit plan te gebruiken is vorig jaar in het beleidsoverleg genomen. De beslissing is heroverwogen, omdat het is een document waarmee nog niet iedereen bekend is. De beslissing blijft gehandhaafd. Het opp is een document uit de handelingsgerichte procesdiagnostiek waarin korte en lange termijn doelen worden vastgelegd en waarbij, de kind- en omgevings- factoren betrokken worden. Naar het verslag uit het **D.H.H.** kan op verschillende plaatsen verwezen worden, zodat onnodig overtypen vermeden kan worden.

Verrijkmateriaal voor kleuters:

Tijdens de scholingsbijeenkomst over materialen is de vraag gesteld waarom er weinig materialen te zien waren voor de kleuters. De kleuters komen niet naar de plusklas, dus daarvoor zijn ook geen materialen aangeschaft. Er zijn mogelijkheden om kleuter met de traditionele materialen, binnen de eigen groep te verrijken. Tips hiervoor staan in de brochure: "Hoogbloeiers laat ze bloeien" van Onderwijs Maak Je Samen. Enkele andere materialen zijn: "Piep voelt zich..." en "Piep" (www.keurig-geregeld.nl)
Krachtpatsers (www.kleutersopverkenning.be)
Compact & Rijk (www.Bazalt.nl)

Opzet van het begeleidingsplan

In de werkgroep hoogbegaafdheid is een begeleidingsplan ontwikkeld. Dit is ter goedkeuring voorgelegd aan het CcB. Een begeleidingsplan is nodig omdat een leerling die de plusklas bezoekt valt binnen niveau 3 van Cascade model van zorg. Het is de bedoeling dat er na het **intake gesprek** waarbij ouders en leerkrachten aanwezig zijn, nog 2 **oudergesprekken** volgen, waar de leerkrachten van de thuischool en de plusklas bij aanwezig zijn.

Daarnaast zijn er nog 2 **leerling besprekingen** waarin de leerkrachten van de 'thuischool' en van de plusklas overleggen. Dit is om een zo goed mogelijke afstemming te bereiken. Bij deze bijeenkomsten worden steeds 2 leerlingen gekoppeld, zodat de leerkrachten elkaars ervaringen kunnen delen.

Na een leerlingbespreking worden de doelen die zijn vastgelegd in het opp bijgesteld. Het verslag van de besprekingen wordt verwerkt in het opp. Alle werkafspraken komen zo samen in één document.

De projectenballade en de taxonomie van Bloom.

Veel materialen die binnen de plusklas gebruikt worden zijn ontwikkeld door Minca Dumont. (www.lesmateriaalvoorhoogbegaafden.com). Een voorbeeld hiervan is de projectenballade.

Nadat de kinderen een boekje over een onderwerp hebben gelezen gaan zij aan de slag met opdrachten.

Deze opdrachten passen bij de hogere denkniveaus uit de taxonomie van Bloom. Het normale basisschoolprogramma doet over het algemeen een beroep op de eerste drie denkniveaus.

De kinderen gaan niet alleen aan de slag met pen en papier, maar gebruiken veel verschillende bronnen, zoeken bewijzen door proefjes uit te voeren, maken mind-maps, bouwen, tekenen, kleien en houden presentaties. Er wordt tijdens deze lessen heel veel en heel gevarieerd geleerd.

TAXONOMISCH NIVEAU	DEFINITIE	WERKWOORDEN TE GEBRUIKEN BIJ HET OPSTELLEN VAN DE DOELSTELLINGEN
1. kennen	reproductie van feiten	herkennen, reproduceren, herinneren, benoemen, citeren, opsommen, uitspreken, definiëren, uiteenzetten
2. begrijpen	Aantonen dat de kennis een betekenis heeft: bepalen van de gevolgen van de informatie, verder denken dan	Interpreteren, becommentariëren, verklaren, preciseren, verhelderen, illustreren, schematiseren, afleiden, verder denken
3. toepassen	Gebruiken van de elementen (informatie, instrumenten) in nieuwe situaties.	Gebruiken, toepassen, zich bedienen van, berekenen, in praktijk brengen, concretiseren
4. analyseren	De elementen in hun structuur onderzoeken, onderscheiden en kennen	Localiseren, situeren, identificeren, beschrijven, detailleren, specificeren, triëren, analyseren, uit elkaar halen.
5. synthetiseren	Een structuur bouwen door elementen samen te brengen of weg te halen»	ordenen, klasseren, opnieuw samenstellen, herbouwen, organiseren, combineren, synthetiseren
6. evalueren	Een kritisch oordeel vellen in functie van bepaalde criteria, begripsreferenties	Controleren, verifiëren, testen, bewijzen, ramen, evalueren, beslissen, bekritisieren, verbeteren, aannemen, kiezen, elimineren, uitsluiten.